

NSA: W związku z nieprecyzyjną treścią samego art. 48 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym nie można wymagać, aby każdy statut jednostki pomocniczej zawierał np. określenie zasad rozporządza dochodami z mienia komunalnego, jeżeli żaden ze składników mienia nie przynosi dochodów bądź ustalenia zakresu czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia, skoro samodzielnych czynności co do mienia komunalnego jednostka pomocnicza nie może podejmować nie mając ani zdolności prawnej ani tym bardziej zdolności do czynności prawnych.

W sprawie wojewoda wniósł skargę kasacyjną od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, uchylające rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody. Stwierdzało ono nieważność uchwały Rady Miejskiej w sprawie utworzenia jednostki pomocniczej Gminy i nadania jej statutu. Sąd I instancji stwierdził, iż jednostka pomocnicza zarządza i korzysta z mienia komunalnego oraz rozporządza dochodami z tego źródła w zakresie określonym w statucie. Statut ustala również zakres czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia. Sąd wskazał, iż pojęcie „mienie komunalne” rozumiane jako prawo własności i inne prawa majątkowe należące do gminy i innych gminnych osób prawnych czy dodatkowo miałyby mieć charakter cywilny, nie może odnosić się do jednostki pomocniczej (gdyż nie posiada ona ani zdolności prawnej, ani zdolności do czynności prawnej). Organ wykonawczy gminy może co najwyżej upoważnić organ jednostki pomocniczej do reprezentowania gminy w zakresie zarządzania lub korzystania z mienia komunalnego. Ten zakres nie obejmuje uprawnień o charakterze administracyjnym np. prawo trwałego zarządu, gdyż jest to forma prawna władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną, którą dzielnica nie jest. Obejmuje za to uprawnienia do podejmowania czynności faktycznych dotyczących mienia komunalnego, ale nie stanowiących czynności prawnych np. utrzymywania porządku, utrzymywanie w należyтым stanie składnika mienia komunalnego. Wszystkie zadania przekazywane jednostce pomocniczej muszą być określone w sposób zamknięty, niepozwalający na ich kreowanie przez organy samej jednostki pomocniczej.

NSA oddalił skargę kasacyjną wojewody. Sąd określił dwa przypadki kiedy powinno mieć miejsce uregulowanie zagadnień związanych z korzystaniem przez jednostkę pomocniczą z mienia komunalnego. Pierwszy, częsty przypadek kiedy samo funkcjonowanie organów jednostki pomocniczej wymaga korzystania z mienia komunalnego. Drugi, rzadszy wtedy gdy zadania przekazane takiej jednostce do wykonania wymagają korzystania z mienia komunalnego. Uregulowanie tych zagadnień nie musi być w każdym przypadku pełne, gdyż nie można wymagać, aby każdy statut jednostki pomocniczej np. określał zasady rozporządzania dochodami z mienia komunalnego, jeżeli żaden ze składników mienia nie przynosi dochodów. Kolejnym przykładem jest ustalenie zakresu czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia, skoro samodzielnych czynności jednostka ta nie może podejmować, nie mając ani zdolności prawnej, ani tym bardziej zdolności do czynności prawnych.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 16 grudnia 2021 r. sygn. III OSK 3902/21

Źródło: CBOSA